

نقش صنعت و تکنولوژی رسانه در پیشگیری از وقوع جرم

محمد مهدی کریمی نیا^۱، ناهید سلمانی^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (نویسنده مسئول)

^۲ سطح دو (کارشناسی) رشته فقه و اصول، حوزه علمیه فاطمه الزهرا (س)، شهر کربلا، پژوهشگر و مدیر عامل مؤسسه قرآنی دار التحفیظ سرپل ذهاب

^۳ دانشجوی دکتری علوم و قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرس دانشگاه

چکیده

رسانه های گروهی به عنوان یکی از ابزارهای موثر ارتباطی بشر، نقش مهمی را در تبادل فرهنگ، دانش و آداب و رسوم در میان اقوام مختلف ایفا می نمایند به نحوی که امروزه، مرزهای جغرافیایی، اهمیت چندانی در ارتباط با مسائل فرهنگی ندارند. نقش موثر رسانه ها در آموزش و تأثیری که بر ذهن مخاطبان خود دارند در مورد مسئله جرم و مقابله با آن نیز مورد توجه می باشد چرا که به جهت خصوصیتی که این پدیده داراست؛ به راحتی می تواند در زمینه بزهکاری نیز اثرات منفی یا مثبتی را داشته باشد. رسانه ها در عین حال که می توانند با تحریک و تشویق افراد آماده بزهکاری و یا آموزش شیوه های ارتکاب جرم، عاملی در جهت گسترش بزهکاری باشند؛ می توانند با تلاش در جهت قبیح جلوه دادن بزهکاری و نیز آموزش شهروندان در زمینه مقاله با بزهکاری، عاملی موثر در پیشگیری از جرم نیز محسوب گردند.

در ارتباط با نهادهای عدالت کیفری نیز، رسانه ها همانگونه که ممکن است صرفاً برای راضی نگه داشتن مخاطبان و جلب مخاطبان تازه، اقدام به افشای تحقیقات کیفری، تفسیرهای بی پایه از محاکمات و بطور کلی دخالت در امور دستگاه عدالت کیفری بنمایند؛ می توانند همکاری موثر، برای دستگاه عدالت کیفری در راه مبارزه با بزهکاری باشند. رسانه ها به عنوان نمایندگان شهروندان، علنی بودن دادرسی ها را به نحو بهتری تحقق می بخشند و منصفانه بودن رسیدگی ها را تضمین می کنند. در ارتباط با زندان ها، رسانه ها با نفوذ به پشت دیوارها، شهروندان را از آنچه در آنجا بر زندانیان می گذرد آگاه می سازند و زمینه اصلاح زندانها را فراهم می سازند. بنابراین، نمی توان گفت که رسانه ها در ارتباط با پدیده بزهکاری و مقابله با آن، به طور مطلق دارای نقش مثبت یا منفی هستند بلکه این مضامین ارائه شده توسط آنها و نحوه عملکرد آنهاست که وضعیتشان را از این نظر روشن می سازد. لذا با توجه به پیشرفت علم و صنعت و تأسیسات و سیستم های فنی ای که ارسال، نقل و انتقال، ارتباط و دریافت اطلاعات را میسر می سازند و مهم ترین ویژگی آنها، عظمت نفوذ، گستردگی حوزه عمل و ماندگاری طولانی مدت اثرات آنها می باشد. تکنولوژی می تواند با توجه به کارکردها و اوصاف شایان ذکر خود در تبیین قانون و مقررات و اجتماعی کردن افراد، اطلاع رسانی به آنها و پر کردن اوقات فراغتشان نقش بسیار مهمی را ایفا کند. در این تحقیق نقش رسانه های جمعی و صنعت و تکنولوژی در پیشگیری از جرم مطالعه گردیده است. جهت روشن شدن نقش پیشرفت رسانه و صنعت در پیشگیری از جرم، موضوع از سه باب و جهت تحریک مخاطبین به بزهکاری، تسهیل اصل روند ارتکاب و ایفای نقش به عنوان ابزاری برای وقوع جرم مورد ارزیابی قرار گرفت. مضامین رسانه ای که عامل تحریک به ارتکاب بزهکاری بودند اعم از الگوهای تبلیغاتی انحراف آمیز، تبلیغ روحیه مصرف گرائی و مضامین غیر منطبق با وضعیت مخاطبین و خشونت زا مورد بررسی قرار گرفت که در نهایت مشخص گردید هر کدام از مضامین مزبور به زعم خود در ایجاد ناهمخوانی مؤثر می باشند. از طرفی مضامین رسانه ای که نقش تسهیل کننده بودند مورد ارزیابی قرار گرفت که در این خصوص مشخص گردید

مضامین حاوی عادی سازی بزهکاری و همسان سازی رفتار انحراف آمیز در ارتکاب جرم مؤثری باشند. تأثیر دیگر رسانه های جمعی و صنعت در پیشگیری از وقوع جرم، خصوصیت های خاص آن ها بودند که به عنوان وسیله و ابزار وقوع جرم و همچنین به عنوان موضوع جرم تحت عنوان جرایم رسانه ای و تکنولوژی و صنعت وارد حیطه جرم انگاری گردیده است. در این تحقیق نقش رسانه ها و صنعت در پیشگیری از جرم نیز مورد ارزیابی قرار گرفت. جهت تعیین چگونگی دخالت رسانه ها در پیشگیری از ارتکاب بزهکاری، انواع برنامه های کوتاه مدت و بلند مدت، کیفی و غیر کیفی مورد ارزیابی قرار گرفت. حاصل تحقیق اینکه رسانه ها و صنعت و پیشرفت هر یک از آن ها خود با وضعیت مخاطبین می توانند در پیشگیری از جرم مؤثر واقع گردند.

واژه‌های کلیدی: صنعت، رسانه، جرم، پیشگیری، تکنولوژی، ارتباط

مقدمه

به طور مسلم پدیده ی جرم در تمام زمان ها و مکان ها وجود داشته و اثرات نامطلوبی نیز بر جای گذاشته است. هر جامعه ای از آسیب های اجتماعی نفرت داشته و افراد آن از وجود این پدیده رنج می برند. انسان در طول تاریخ کوشش نموده است تا راه درمانی برای معضلات اجتماعی بیندیشد و همواره در آرزوی جامعه ای بوده است که صفا و صمیمیت در آن حاکم باشد، زیرا جرم م جنایات همواره اجتماع را به سوی انهدام کشانده و آرامش افراد را سلب نموده است.

همه ی تلاش انبیا ی الهی ریشه کن نمودن انحرافات اجتماعی بوده است و این که راه رستگاری را به انسان ها بیاموزند و آن ها را از پلیدی ها و زشتی ها دور نگه دارند و انسان ها نیز در پرتو راهنمایی های رهبران دینی تلاش نموده اند که راه چاره ای بیندیشند.

در جوامع سنتی گذشته، مشکلات جنبه ی محلی داشت، اما امروزه به واسطه ی پیشرفت تکنولوژی در زمینه ی حمل و نقل و وسایل ارتباط جمعی مشکلات اجتماعی به راحتی از محلی به محل دیگر سرایت پیدا می نماید و به صورت مشکلاتی خطرناک مطرح می شود، بنابراین لازم است برای مبارزه با این پدیده، ابتدا منشا این انحرافات و جرم و جنایت ها را مورد مطالعه قرار دهیم، زیرا با از بین رفتن علت آنها آسیب های اجتماعی نیز کاهش می یابد و از گسترش آن ها جلوگیری می شود. لذا پیشگیری از وقوع جرم بعنوان جدیدترین رویکرد جرم شناختی و موثرترین راه مبارزه با جرم، امروزه جایگاه بس ارزشمندی در سیاست جنایی کشورها به خود اختصاص داده است. این جایگاه بلند در اثر ناکامی آموزه های کیفری و حتی دیدگاههای جرم شناختی علت شناسی و سایر تئوریهای جرم شناختی و شناخت ماهیت بزهکاری و عوامل موثر بر آن و در نتیجه کنترل بزهکاری بوده است.

اندیشه پیشگیری از جرم نه تنها در دیدگاههای کلاسیک و نئوکلاسیک حقوق کیفری، بلکه در نظام های سنتی حقوق کیفری نیز مطرح بوده است. ترس از رنج و عذاب ناشی از کیفر، نه تنها برای مرتکب جرم، بلکه برای دیگران نیز که اندیشه های مجرمانه در سر می پروراند، یک عامل بازدارنده محسوب می شده است و به همین دلیل بوده است که همواره شدت مجازات با اهمیت جرم و خطراتی که به دنبال داشته است هماهنگ می گردیده است.

ناتوانی و عقیم بودن حقوق کیفری در مبارزه اصولی و ریشه ای با بزهکاری و بی نتیجه ماندن پیشگیری کیفری از وقوع جرم موجب پدید آمدن رویکردهای جدیدی در مبارزه با این پدیده نامطلوب انسانی و اجتماعی شده است که تماما ریشه در مفاهیم و آموزه های جرم شناختی دارد.

۱. مفهوم شناسی

۱-۱. تکنولوژی

تکنولوژی عبارت است از شناخت فنون و تکنیک ها و این معنی جز با تلاش فکری نیروی انسانی بر آورده نمی شود. در واقع تکنولوژی یعنی عامل تبدیل کننده منابع طبیعی، سرمایه ای و انسانی به کالاهای ساخته شده بنابراین از تکنولوژی به عنوان یکی از عوامل مهم تولید در کتب مربوط به اقتصادنام برده شده است و این به لحاظ اهمیت و اثر فراوانی است که تکنولوژی در افزایش سطح تولید کالاها و ارائه ی خدمات بر عهده گرفته است اگر بخواهیم تعریف جامعی از تکنولوژی ارائه دهیم این است که تکنولوژی عبارت است از: تحول دانش فنی به نحوی که به ما امکان می دهد تا از منابع معین نتایج بیشتری بگیریم و یا همان مقدار محصول را از منابع کمتری بدست آوریم. لذا تکنولوژی معمولا با استفاده از نیروی کار نسبت معکوس دارد. ماشینی کردن فعالیت ها، همراه با بالا بردن میزان بازده و قابلیت تولید و جایگزین نیروی کار شده و بیکاری را تشدید می کند. (آقا رضی، ۱۳۸۷، ص ۹۳)

به طور کلی تکنولوژی به سه بخش تقسیم می شود:

۱- تکنولوژی خنثی که بر اثر آن نسبت عوامل تولید تغییر نمی کند.

۲- تکنولوژی سرمایه بر که بر اثر آن نسبت عوامل تولید به نفع سرمایه تغییر می کند و تکنیک های تولیدی مورد استفاده بخش مدرن نوعا از این گونه تکنولوژی می باشد. و در این بخش سرمایه فراوان می باشد.

۳- تکنولوژی کاربر که بر اثر آن نسبت عوامل تولید به نفع نیروی کار تغییر می کند. در اینجا تکنیک کاربر همان تکنیکی است که بر اثر آن به نسبت نیروی انسانی بیشتر و سرمایه ی کمتری در فرایند تولید مورد استفاده قرار می گیرد. در این بخش عوامل کار بسیار فراوان می باشد (همان، ص ۹۵)

بنابر این تکنولوژی ازدو یدگاه بررسی می شود :

۱- اختراع که عبارتست از کشف راه و روش جدید

۲- ابداع که عبارتست از به کار گیری اختراع در امر تولید.

لذا تکنولوژی به سه سطح تقسیم می شود :

۱- سطح تکنولوژی موجود در مراکز علمی، پژوهشی

۲- تکنولوژی حاکم بر موسسات رده ی بالای کشور

۳- تکنولوژی موجود در سطح عموم جامعه

به طور کلی در کشور های توسعه یافته فاصله ی بین سه مورد بالا کم است در حالی که در کشورهای در حال توسعه بسیار زیاد است.

علل این فاصله و شکاف در کشورهای در حال توسعه عبارتست از :

۱- هزینه های بالا

۲- جهل و بی اطلاعی از تکنولوژی برتر به خاطر سیستم ارتباطی ضعیف با سایر کشورها

۳- نامناسب بودن تکنولوژی برای یک جامعه و مناسب بودن آن برای جامعه ی دیگر

۴- عدم تمایل به تغییر تکنولوژی به علت آداب و رسوم و سنن جامعه

۵- وجود استاندارد های خاص و سلیقه های مصرف کننده.

(مهدی خانی، ۱۳۸۰، ص ۳۸۳)

بنابراین تکنولوژی اثر فکری و تلاش نیروی انسانی است در مقوله ی عامل نیروی انسانی.

(ازکیا، ۱۳۶۵، ص ۱۸۷).

۲-۱. ارتباط

ارتباط از نظر لغوی واژه ای است عربی از باب افتعال که در فارسی به صورت مصدری به معنای پیوند دادن، ربط دادن، و به

صورت اسم مصدر به معنای بستگی، پیوند، پیوستگی و رابطه استعمال می شود. (معین، ۱۳۵۷، ج ۱، ص ۱۹)

بنابراین ارتباط انسان ها، سنگ بنای جامعه ی انسانی است و بدون آن هرگز فرهنگ به عنوان خصیصه ی جامعه ی انسانی

پدید نمی آمد. از جانب دیگر گسترش ارتباطات الکترونیک، جامعه ی جدید را چنان از جوامع پیشین متمایز ساخته است

که برخی عصر نو را عصر ارتباطات می خوانند. لذا ارتباط، انتقال پیام به دیگری و اساس شکل گیری جامعه است. در واقع

ارتباط عبارتست از فن انتقال اطلاعات، افکار و رفتارهای انسانی از یک شخص به شخص دیگر. بنابراین می توان گفت ارتباط

سر چشمه ی فرهنگ و موجب تکامل آن است. (معتمد نژاد، ۱۳۶۵، ج ۱، ص ۳۶).

اهمیت ارتباط را نه تنها با شاخص فقدان ارتباط و آثار آن می توان سنجید، بلکه از طریق آثار و عوارضی که در صورت کاستی

در ارتباط انسانی پدید می آیند، نیز می توان دید. هر قدر دانش اجتماعی به پیش می رود، بیشتر مشخص می شود که انسان

منزوی، تنها و فاقد ارتباط با دیگران، در معرض بسیاری از آسیب های اجتماعی از جمله خود کشی است (رشید پور،

۱۳۴۸، ص ۳).

۳-۱. رسانه

رسانه در لغت به معنای واسطه، وسیله یا ماده وسط یا رابط دو چیز، حد فاصل و سرانجام وسیله نقل و انتقال آمده است. آن در

معنای عام وسیله نقل و انتقال اخبار، پیام ها و اطلاعات است که از مصادیق آن می توان رادیو و تلویزیون را نام برد. رسانه ها

درواقع وسایل و پل های ارتباط بین مرکز پیام و گیرنده پیامند. در کاربرد های آموزشی - یادگیری بسته به موقعیت، می توان

از رسانه به عنوان پلی در میان منبع و مقصد نام برد و در مفهوم این کلمه عاملی را در نظر گرفت که ضمن انتقال پیام شکل انتقال دهی و ظاهری آن هم درکل فرایند انتقال تأثیر خواهد گذاشت (فردانش، ۱۳۸۷). لذا یک رسانه عبارت است از هر ابزاری برای برقراری ارتباطات. رسانه حامل یا واسط پیام است. استفاده از واژه ی رسانه به این معنی است که کاربرد درست آن به شمار می رود. تلفن، رادیو، فیلم، تلویزیون همراه با چاپ و صدای انسان همگی به طور هم عرض واسط به شمار می روند. یک تلفن بالنسبه، صرفا یک واسط است. تلفن صرفا گسترده کردن دامنه ی قدرت حمل صدای انسان به هزاران مایل است. چاپ نیز یک واس محض است، زیرا هر چند انسان معمولا نمی توان با مولف یک کتاب مکالمه کند و هر چند لحن و صدا و حرکت و ایما و اشاره ای که به کلام ادا شد، روشنی تاکید و غنا می بخشد، به راحتی توسط چاپ منتقل نمی شود، ولی عدم تراکم صوری آن -علامات سیاه روی کاغذ - مشاهده عملکرد آن را آسان می کند و راحت خواندن آن را میسر می سازد. (کاشانی، ۱۳۷۷، ص ۳۸)

با این وجود، کتب مردم را آن گونه که اظهار می دارند، از خود بیخود می کند، آنها را به خنده و گریه وامی دارد، مردم در آنها گم می شوند و جذب آنها می گردند. با این وضعیت چقدر احتمال دارد که این مساله در مورد فیلم و تلویزیون نیز صدق کند. . . . در فیلم، سینما، چهره ها و صورت های چشم انداز و حرکات، آن گونه در چشم جلوه می کنند که گوئی همه ی آنها زندگی واقعی هستند. اما البته ما تنها به خاطر انزوای در تاریکی نیست که چنین می کنیم. بر اساس اهداف و نیات فیلم ساز به شیوه ی دیدن، تصاویر توسط ما سازمان می دهند. این وضع همچنین در مورد تلویزیون و حتی در بین جمعیت شاد و مسرور اتاق نشیمن نیز صدق می کند، تلویزیون محل قدرتی است برای گروه های تولید، و در ورای آنها شرکت های بزرگی که به منظور دستیابی به پول و نفوذی که پول به همراه خواهد آورد به خرید توجه میلیونها نفر می پردازند. اینها تنها معدودی از فشارهایی هستند، که درحول و حوش چهار چوب آنچه می شنویم و تماشا می کنیم به واژه ی واسط بودن چنین سنگینی می دهند.

اهمیت رسانه به ویژه با شروع قرن بیستم میلادی برای مردم جهان به ویژه کشورهای غربی بسیار زیاد شد. شاید به همین دلیل تاثیر گذاری رسانه بر انسان است که اکثر صاحب نظران معاصر معتقدند هر کسی بر رسانه هی گروهی سلطه یابد بر یکی از قوی ترین بخش های این دوران سلطه خواهد داشت و حتی قدرتی افزون تر از قدرت یک دولت خواهد یافت. این رسانه واقعا چیست و چه کاربردی دارد که تا این حد سلطه بر آن به مثابه ی داشتن قدرتی افزون تر از قدرت یک دولت است. (همان، ص ۲۰)

بشر، در طول اعصار و قرون ثابت کرده است که بطور جدی نمی تواند همه ی مطالب مطالعاتی را پیگیری کند و همیشه تحت تاثیر رسانه ها قرار می گیرد و به گونه ای ناخود آگاه، در برابر آنها کرخت می شود و شوک و ضربه های وارده را تحمل می کند. در واقع باید گفت: انسان، اسیر زندانی بدون حصار است. رسانه ها در جهان به سرعت از تکثر و تنوع تاثیر گذاری بر خوردار شده و کارکردهای مختلفی پیدا نمودند. در حال حاضر رسانه ها به سه دسته تقسیم می شوند.

۱- رسانه های مکتوب مثل کتاب، مطبوعات شامل روزنامه، مجله، نشریات ادواری و نیز تولیدات مکتوب خبرگذاری ها.

۲- دیداری همچون سینما، تئاتر، تلویزیون و ماهواره

۳- شنیداری همچون رادیو، موسیقی با انواع و اقسام آن

هم اکنون از طریق سایت های اینترنتی همه ی موارد بالا را می توان پوشش داد. لذا برخی از این رسانه ها هر چند

مکتوب یا دیداری و شنیداری است اما زیرکوشش رسانه های الکترونیکی نیز قرار می گیرند. (همان، ص ۱۹)

۴-۱. پیشگیری از جرم

پیشگیری از جرم را می توان، مجموعه اقدامات و تکنیک های اتخاذی توسط و دولت که با هدف کاهش میزان وقوع جرایم اتخاذ می شود، تعریف کرد. (Hughes, 2001) بنابراین منظور از پیشگیری از جرم همه اقدامات و تدابیری است که پیش یا پس از وقوع جرم در جهت پیشگیری محور جرم و کاستن از میزان جرم و دشوار نمودن امکان وقوع جرم به کار می رود. (معین، ۱۳۸۴، جلد ۱،)

یشتگیری از جرم همواره از موضوعات اساسی و مهم در زندگی انسان ها بوده که در طول تاریخ به شیوه های مختلف اعمال گردیده است. در جوامع گذشته مجازات به عنوان تنها راهکار مبارزه علیه جرم و مجرم تلقی می شد. (کوئن بروس، ۱۳۷۲، ص ۲۱۳) پیشگیری از جرم در مفهوم موسع هم پیشگیری کیفری وهم پیشگیری غیرکیفری را شامل می شود.

۲. اهمیت و نقش صنعت

اهمیت و ارزش صنعت در جوامع بشری، پدیده ای نوظهور نبوده و نیست، بلکه قوام و رکن اساسی حیات انسان است که بدون آن و ضرورت های معاش، قادر به ادامه ی حیات نبوده و نخواهد بود. در این راستا تمام جوامع و زمام داران اعصار کهن و نوین، توجه خودش را معطوف امور صنعتی و معیشتی مردم نموده و می نمایند. تنها راه استقلال و کسب عزت خویش را مرهون استقلال صنعتی می نماید، چرا که اگر اهمیت و ارزش فوق العاده ی صنعت را از نظر دور بدارند، باید برای لقمه نانی، خود را حقیر و ذلیل دول قوی تر سازند و برای ابد با استقلال و عزت فاصله بگیرند.

انسان ها برای برطرف کردن نیازهای خویش ناچارند دست به فعالیت هایی بزنند که از حاصل و نتیجه ی این فعالیت ها امورات زندگی خود را اداره کنند. توجه به علم صنعت و شکل علمی دادن به مسائل آن در سطح جهانی در عین حال که برای بسیاری از مشکلات زندگی بشر راه حل هایی کم و بیش مناسب ارائه می کنند و در تامین رفاه و بهبود وضع مادی نقشه های کم و بیش ثمربخشی داشته است، اما نباید فراموش کرد که ضمنا با وضعی که امروز به خود گرفته است، مسائلی صنعتی در روابط عمومی انسان ها که در مناطق مختلف زندگی می کنند، مشکلات جدیدی نیز را ایجاد کرده است به طوری که نتیجه ی پیشرفت های جدید علمی که برای بعضی کشورها و ملت به دست آمده از این جهت که این پیشرفت های علمی تا حدود زیادی در خدمت صنعت و دست یافتن به نقشه های جدید برای حفظ و ادامه ی سلطه های صنعتی در آمده است. خواهی نخواهی منجر به بروز روش های جدید و علمی در راه بقای سلطه های صنعتی می شود. از این رو شکاف ها و موانع نیل به استقلال صنعتی برای بسیاری از مناطق جهان روز به روز عمیق تر و بزرگ تر می گردند. متأسفانه این پیشرفت های نابرابر مستلزم ایجاد مشکلاتی عمیق تر برای بعضی دیگر از مردم دنیا گردیده است و در نتیجه از نظر امکان استقلال صنعتی برای بسیاری از مناطق جهان، وضع پیچیده ای پیش آورده است، احیانا در اثر توافق هایی که در تقسیم منافع جهان به نحوه ی تولیدات عمده و بازاری مصرف و نظایر آن ها به عمل می آید عملا وضع طوری می شود که برای رشد بعضی از مناطق، منطقه های وسیع دیگری، ناچار بایستی حالت توقف داشته و در وضع مصرف کنندگی بمانند و یا رشدهای کاذبی که آن هم وابسته به دیگری است داشته باشند، چنان که مثلا اکثریتی از مردم جهان با وجود نیاز های گوناگونی که به مواد ساخته شده دارند، اما به عللی ناچارند تنها در راه تولید مواد اولیه و خام بکوشند و از آن طرف هم بازاری دائمی برای مصرف اجناس تهیه شده ی صنعتی باشند. لذا جهان را از نظر صنعتی این گونه تقسیم کرده اند:

۱- کشورهای فوق صنعتی (پیشرو)

۲- کشورهای صنعتی (پیشرفته)

۳- کشورهای کمتر صنعتی و در راه صنعتی شدن (در حال توسعه)

۴- کشورهای توسعه نیافته (عقب نگه داشته شده).

بنابراین یکی از وجوه تفاوت عمده ی بین جهان صنعتی پیشرو و پیشرفته و جهان سوم یا کشورهای در حال توسعه در عرصه ی مسائل رشد و توسعه ی اقتصادی - صنعتی این است فرایند توسعه ی اقتصادی در جوامع صنعتی کنونی از مکانیسم پویائی درونی این کشور مایه گرفته و بدون مانع خارجی تحقق پذیرفته است. حال آنکه تحولات اقتصادی و صنعتی در جهان سوم به علل تاریخی متفاوت روند طبیعی خود را پیموده و مسیرهای پر پیچ و خمی را طی کرده است.

۳. نقش صنعت در حیات و مرگ ملت ها

جریان یک صنعت سالم در پیکره ی اجتماع همچون جریان خون سالم در کالبد یک انسان است.

این ساده ترین و در عین حال گویاترین تفسیری است که می توان برای نقش صنعت در جوامع انسانی ذکر کرد. ممکن است در حالت عادی توجهی به نقش گردش خون، در حیات یک انسان نداشته باشیم، اما به هنگامی که مجرای یکی از شاهرگ ها به خاطر اختلال سیستم ضد انعقاد، و لخته ای خون بسته می شود بلافاصله عکس العمل شدید آن ظاهر می گردد عضوی که مجرای خونس بسته شده فوراً فلج می شود، و اگر این عضو از اعضای فعالی همچون قلب یا دستگاه تنفس باشد، مرگ ناگهانی را حتماً با خود همراه خواهد داشت. حتی فقر صنعت و اقتصاد عوارضی در پیکراجتماع درست همانند کم خونی همراه دارد.

در بیماری کم خونی چشم درست نمی بیند، گوش قدرت شنوایی را از دست می دهد زبان به لکنت می افتد، دست و پا می لرزد، و مغز هم قدرت اندیشیدن را ندارد یک اجتماع که با فقر صنعتی، یا یک سیستم ناسالم، دست به گریبان است، هرگونه توانائی و مهارت را از دست می دهد، و گرفتار نارسائی های مرگ باری در همه ی زمینه ها می شود. به هر حال چه چیزی از این بدیهی تر می تواند باشد که در سراسر زندگی خود با هزاران مساله روبرو هستیم که هر کدام به نحوی با مسائل صنعتی پیوند دارد.

۴. صنعتی شدن پاسخ به ضرورت های اجتماعی

صنعت به دنبال هوا و هوس افراد به وجود نیامده بلکه ضرورت هایی وجود داشته است که مردم را در گوشه و کنار دنیا به تفکر و عمل واداشته است. نتیجه ی تفکر و عمل آنها در یک مقطع خاص زمانی به ایجاد صنعت و پیمودن روند صنعتی شدن منتهی شده است. بنابراین، اگر صنعتی ایجاد شود ولی به شیوه ی مناسبی به کار گرفته نشود، نباید مارا بر آن دارد تا قضاوت کنیم که اساساً صنعت خوب نیست و بد است. صنعت نتیجه ی تفکر و عمل انسان در مواجهه با یک رشته ضرورت ها در یک دوره ی زمانی خاص است، انسان سال ها و قرن ها در جامعه ی ما قبل کشاورزی زندگی کرده، ولی در آن دوره به اجبار باید به دنبال غذای خود، به صورت شکار یا به صورت جمع آوری میوه یا به هر صورت دیگر حرکت می کرده است. انسان سال ها با یک باز دهی بسیار پائین مشغول به کار بوده است، ولی از روزی که کشاورزی کشف می شود و بشر می تواند در یک جا استقرار یابد و محصولش را در آن جا بکار و انبار بکند، الگوی زندگی اش عوض می شود، روستا، شهر و اجتماعات بزرگتر به وجود می آید. از این زمان تا وقوع انقلاب صنعتی، زندگی بشر از لحاظ ماهوی تغییر عمده ای نمی کند و فقط همین نحوه و الگوی زندگی گسترش می یابد، وقتی بشر وارد دنیای صنعتی می شود، به ناگهان با انقلاب صنعتی تولید خود را چندین برابر افزایش می دهد. در این هنگام، امکان رشد سریع جمعیت به وجود می آید، ارتباطات وسیع می شود و ساعت فراغت، بسار بالا می رود و بشر می تواند به کارهای فرهنگی و بساری از مقولات دیگر که همراه با این تغییر و تحول مطرح می شود بپردازد. لذا در نهایت می بینیم که این ضرورت ها که به کشف کشاورزی یا صنعت منجر می شود، از یک روند تکاملی در جریان تغییر و تحولات زندگی اجتماعی بشر ناشی می شود (آقارضی، ۱۳۸۷، ص ۱۶۸)

۵. بهره وری در صنعت

صنعت از عواملی چون مواد اولیه، نیروی کار، ماشین آلات و تجهیزات، دانش فنی و مدیریت تاثیر پذیر است. هنگامی که سخن از بهره وری می گوئیم مراد تراز مندی بهینه بین همه ی عوامل تاثیر گذار بر صنعت است، چرا که هرگونه تراز مندی بین این عوامل موجب بی بهره گی یکی از عوامل است. برای مثال اگر در صنعت، ماشین آلات و تجهیزات کافی در اختیار داشته، اما دانش فنی لازم نباشد و یا نیروی کاری که توان و انگیزه تولید داشته باشد در اختیار داشته، اما دانش فنی لازم نباشد، بدیهی است که بخشی از ماشین آلات و تجهیزات بی استفاده خواهد ماند. ایجاد تراز مندی بین عوامل فوق، کار آسانی نیست. چرا که جهان ما، به سرعت در حال تغییرات و به قولی آنچه تغییر نمی کند خود تغییر است. و موفقیت هر کشوری و هر صنعتی در گرو چگونگی مواجهه با این تغییرات بر تک تک عوامل فوق اثر گذاشته در هر مورد تغییراتی جهت هماهنگ شدن با شرایط نوین را می طلبد.

نتیجه این که در بین عوامل تاثیر گذار بر تولید آنچه مهم ات تربیت نیروی انسانی است. چرا که هر گاه ناترازمندی ناشی از کمبود نیروی انسانی به وجود بیاید رفع آن در کوتاه مدت ممکن نبوده و نیازمند زمان طولانی می باشد که برنامه ریزان می باید بالاترین اولویت را به تربیت کادر های متخصص برای صنعت قائل شوند تا استفاده ی بهینه از منابع در این بازار جهانی پر چالش میسر باشد.

۶. نقش فناوری های مخابراتی در کاهش جرایم

پیشرفت های فنی مخابرات همراه خود امکاناتی را فراهم نمود که موجب کاهش بعضی از جرایم چون جرایم مزاحمت تلفنی، جرم سرقت گوشی های تلفن همراه گردید. از طرفی با ردیابی های مخابراتی و ماهواره ای امکان شناسایی و محلی که مجرم از آن محل اقدام به برقراری ارتباط حتی با تلفن همراه نموده امکان پذیر می باشد.

سیستمی که جدیداً در تلفن های ثابت و همراه راه اندازی شده و معروف به آیدی کالر می باشند شماره تلفن تماس گیرنده را بر روی صفحه دیجیتالی تلفن همراه و یا تلفن ثابت که دارای این سیستم باشند نمایش می دهند. این نمایش دادن شماره تلفن تماس گیرنده موجب شده میزان مزاحمت های تلفنی به میزان بسیار زیادی کاهش یابد. قبلاً که این سیستم در تلفن ایران راه اندازی نشده بود شخص مزاحم خیالش راحت بود که شناسایی نمی شود مگر آنکه از طریق مخابرات ردیابی شود و این امر به سهولت امکان پذیر نمی شود ولی در حال حاضر به محض تماس تلفنی شماره فرد تماس گیرنده بر روی دستگاه ظاهر می شود و امکان مزاحمت تلفنی به حداقل کاهش می یابد.

البته مزاحمت تلفنی از طریق تلفن های عمومی کماکان ادامه دارد ولی با توجه به اینکه تلفن های عمومی نیز دارای کد می باشند که بر روی صفحه نمایش دهنده شماره روی تلفن ظاهر می شود، به راحتی معلوم می شود که از چه تلفنی و در چه مکانی مزاحمت ایجاد شده است و در زمان هایی که تلفن عمومی در نزدیکی محل زندگی فردی که برای او ایجاد مزاحمت شده است قرار گرفته شد، وجود داشته که با مراقبت نامحسوس تلفن عمومی در لحظه تماس با تلفن همراه دیگری هماهنگی می شود که آیا باز همان مزاحم است و در صورت مثبت بودن نتیجه، اقدام به شناسایی مزاحم می نمودند.

از طرف دیگر تجهیزات مخابراتی این امکان را به پلیس می هد که محل تماس گرفتن فرد مجرم در جرایم خیلی مهم را تشخیص دهد و با تشخیص محل تماس گرفتن مجرم از طریق ماهواره همراه اقدام به دستگیری او نماید. در خبرهای رسانه های گروهی آمده که آمریکا از طریق ماهواره محل تماس تلفنی بسیاری از افراد طالبان را در افغانستان با تلفن های ماهواره ای تشخیص داده و اقدام به شناسایی محل آنها می نماید.

۷. نقش دوربین های مدار بسته در پیشگیری از جرم و شناسایی مجرمان

نقش دوربین های مدار بسته در بانک ها، پمپ بنزین ها، زرگری ها و محل هایی که معمولاً آماج حملات سارقین واقع می شوند و منازل افراد ثروتمند، باعث می شود که مجرم از حمله به این محل ها خودداری نماید و یا در صورتی که نادانسته اقدام به سرقت یا تهاجم نماید از طریق عکس های گرفته شده قابل شناسایی باشد.

در جرایم و صفحه حوادث آنها بسیار خواننده ایم که سارق به زرگری ها و بانک ها رجوع کرده اقدام به سرقت از زرگری نموده، یا اقدام به نقد کردن چک های سرقتی در بانک ها نموده با بررسی های فیلم ها و عکس های گرفته شده توسط دوربین های مدار بسته شناسایی گردیده و در بعضی موارد مشاهده شده که با نظر قاضی پرونده عکس های دریافتی جهت شناسایی در روزنامه های کثیرالانتشار چاپ و منتشر گردیده است و در موارد زیادی این اقدام نهایتاً منجر به شناسایی مجرم و دستگیری او شده است.

این اواخر کسانی در پمپ بنزین ها اقدام به شرارت و اخلال در نظم می نمودند و یا اقدام به سرقت کارت های بنزین جامانده در پمپ بنزین ها می نمودند که با اقدام به موقع مسئولین و مجهز نمودن پمپ بنزین ها به دوربین های مدار بسته این افراد قابل شناسایی گردیدند.

از دوربین های مجهز در بزرگراه ها برای کنترل سرعت و عکس گرفتن از اتومبیل هایی که با سرعت های غیرمطمئن و زیاد در بزرگراه ها و راههای شوسه کشور تردد می کنند استفاده شده است .

نوع دیگر دستی این دوربین ها توسط پلیس برای کنترل سرعت اتومبیل ها استفاده می شود . نتیجه این استفاده از دوربین های تخصصی و مداربسته پایین آمدن آمار تصادفات در جاده ها می باشد. بالا بودن نرخ تصادفات جاده ای در ایران و صدرنشین بودن ایران در این تصادفات باعث شده که پلیس از این تجهیزات و تکنولوژی برای پایین آوردن نرخ تصادفات منجر به خسارات و جراحات و فوت استفاده نماید و اثرات آن طبق اعلام پلیس راهور محسوس بوده و نرخ تصادفات را پایین آورده است .

البته تعدادی از این دوربین ها نیز در نقاط پرترافیک شهرها نصب گردیده اند و مسئولین ترافیک شهری از طریق این دوربین ها نقاط مهم و میادین شهرها را کنترل نموده در صورت بروز گره های ترافیکی از طریق اعلام به مامورین راهور اقدام به گشایش راهها و رفع گره های ترافیکی می نماید.

به نظر می رسد مسئولین ناجا و اداره اماکن ناجا با ملزم نمودن مغازه ها و کارخانجات و محل هایی که آماج حملات سارقین قرار می گیرند به تجهیز این محل ها با دوربین های مدار بسته می توانند در پیشگیری از جرایم سرقت موفق تر عمل نمایند.

۸. کد دار نمودن قطعات مختلف اتومبیل ها

کد دار نمودن قطعات اتومبیل ها باعث می شود که پلیس بتواند تشخیص دهد هر قطعه مشکوفه متعلق به کدام اتومبیل می باشد. می دانیم که سارقین با سرقت اتومبیل ها بعضا آنها را اوراق نموده و قطعات و لوازم آن را می فروشند . بدیهی است در حال حاضر امکان شناسایی هر قطعه وجود ندارد . آن طور که اینجانب شنیده ام قطعات مهم بعضی از اتومبیل ها از جمله اتومبیل بنز دارای کد می باشند که در صورت سرقت اتومبیل و اوراق نمودن آن این قطعات قابل شناسایی و ردیابی می باشند . این کار باعث می شود سرقت برای سارق سخت شود چون هم قابل شناسایی و دستگیری می گردد و خطر سرقت برای او زیاد می شود و از طرف دیگر قطعات اوراقی خودرو ارزش خود را از دست می دهد چون خریدار مال مسروقه نیز در معرض شناسایی و دستگیری قرار می گیرد و در نهایت قیمت اموال مسروقه نیز تا حد زیادی پایین می آید و برای سارق صرف نمی کند که با قبول ریسک دستگیری کالایی را به دست آورد که به زحمت و سختی قابل فروش است و قیمت بسیار پایینی نیز دارد و این در نهایت موجب پایین آمدن نرخ سرقت اتومبیل هایی که قطعات آنها دارای کد شناسایی می باشند می گردد. مجهز نمودن اتومبیل های شخصی و عمومی به دستگاه ردیاب GPS از دو جهت باعث پایین آمدن نرخ جرایم می گردند . از یک طرف وقتی اتومبیلی که دارای دستگاه ردیاب GPS می باشد سرقت شود به محض اطلاع پلیس از وقوع سرقت می تواند مکان این اتومبیل مسروقه را شناسایی و ردیابی نماید و از این طریق موجب دستگیری سارقین گردد. در حال حاضر در ایران وسایط نقلیه عمومی بین شهری (اتوبوس ها) مجهز به دستگاه ردیاب شده اند این امر باعث شده نرخ تصادفات جاده ای به طور محسوس پایین بیاید زیرا قبالرانندگان اتوبوس ها با دستکاری دستگاه سرعت سنج از دست پلیس فرار می کردند و با سرعت های زیاد در جاده ها تردد می نمودند . و این سرعت های زیاد توسط سرعت سنج ثبت نمی گردید و باعث تصادفات جاده ای می شد. نصب دستگاه های ردیاب در اتوبوس ها باعث می شود که پلیس بتواند در ضمن ردیابی اتوبوس ها سرعت آنها را از بدو تا ختم مسافرت بین جاده ای کنترل نماید و در صورتی که از سرعت های مجاز تخطی نموده باشد با او برخورد نماید و در مواقع بروز حوادث و تصادفات با کنترل از طریق این دستگاه ها مطلع شود که کدام وسیله نقلیه از سرعت مجاز تخلف نموده و مقصر آن (رانندگان) با توجه به اینکه از وجود این دستگاه ها مطلعند در رانندگی مراعات سرعت مطمئنه را نموده و این باعث کاهش میزان تصادفات جاده ای می شود. البته در صورت سرقت اتوبوس ها نیز تا زمانی که این دستگاه از روی آن باز نشده باشد محل اتوبوس قابل شناسایی می

باشد از استفاده های دیگر دستگاه ردیاب، کنترل دقیق اتوبوس ها و به طور کلی وسایط نقلیه که به این دستگاه مجهز باشند می باشد. با این دستگاه ها می شود فهمید که اتوبوس در چه ساعتی از مبدا حرکت کرده در کجا توقف نموده و در چه ساعتی به مقصد رسیده و در کجاها مرتکب تخلفات رانندگی گردیده است و از این طریق می شود فهمید که هر راننده چقدر به مقررات راهنمایی و رانندگی پایبند است و هر راننده در عرض ماه چقدر تخلف می نماید و رانندگان شناسایی و رانندگانی که عمل پرخطر انجام می دهند شناسایی و آموزش مجدد داده شوند و در صورت تکرار از رانندگی به طور موقت و یا دائم منع می شوند و از این طریق می توان از میزان وقوع حوادث جاده ای کم نمود و البته رانندگان صحیح العمل نیز شناسایی و تشویق کردند

۹. استفاده از قفل های جدید و رمزدار برای سخت نمودن امکان سرقت

یکی دیگر از راههای پیشگیری وضعی سخت تر نمودن امکان دسترسی سارق به هدف مجرمانه اش می باشد از جمله این اعمال استفاده از قفل های رمزدار و قفل های الکترونیکی می باشند. قفل های معمولی سوئیچی، دیگر برای سارقین عادی شده اند و به سهولت این قفل ها اگر آویزی باشند قطع شده و اگر سوئیچی باشند تخریب و باز می شوند هدف از استفاده از این قفل های جدید آن است که ورود سارق را به محل سرقت و یا نگهداری اجناس و یا داخل ماشین و یا خود ماشین سخت تر نماید.

در گاو صندوق ها از قفل های زمان دار و رمزدار استفاده می شود. در بانک های بزرگ کشورهای خارجی گاوصندوق های حمل نگهداری جواهرات و پول در ساعات مشخص از روز امکان باز شدن دارند و معمولاً برای باز شدن آنها از چند کلید استفاده می شود که کلید هر قفل در نزدیکی یکی از مسئولین بانک می باشد که در ساعات میعنی این چند نفر مسئول بانک در خزانه جمع شده و متفقا قفل ها را باز می نمایند و هیچ یک از مسئولین بانک امکان باز کردن درب گاوصندوق اصلی را به تنهایی ندارند. در اتومبیل ها مشاهده شده که قفل هایی نصب شده اند که کلید آن دارای کد می باشد که بعضاً به آنها کلیدهای لیزری هم می گویند. استفاده از این قفل ها میزان سرقت اتومبیل پژو ۲۰۶ را به میزان زیادی کاهش داده است. در اتومبیل های سمند از قفل های کامپیوتری و رمزهای کامپیوتری استفاده شده است که در صورتی که رمز چهار رقمی مربوطه بلافاصله بعد از باز کردن درب اتومبیل سمند به آن داده نشود اتومبیل بلافاصله آژیر خطرش به صدا در می آید و درب ها قفل می گردند و اتومبیل روشن نمی شود.

این امر موجب می شود که میزان سرقت اتومبیل های مجهز به قفل های ایمنی و کامپیوتری تا حد زیادی پایین بیاید. البته تعدادی از اتومبیل های روز اروپا که بعضاً به ایران هم وارد شده اند دارای تجهیزات قفل کامپیوتری می باشند که نگارنده به نام آنها آشنا نیست

۱۰. انگشت نگاری از توریست هایی که وارد کشور می شوند

این امر باعث می شود که بزهکاران بین المللی امکان شناسایی داشته باشند. در حال حاضر کشور آمریکا و جدیداً دبی از اتباع ایرانی اقدام به انگشت نگاری می نمایند که البته این عمل از سوی ایران اقدامی توهین آمیز تلقی می شود و ایران نیز به عنوان مقابله به مثل این اقدام را نسبت به اتباع همان کشورها اعمال می نماید اما به طور کلی و بدون در نظر گرفتن جنبه های سیاسی این اقدام در حال حاضر به نظر نگارنده این حق کشور ایران است که از اتباع کشورهای دیگر که وارد ایران می شوند در صورتی که به هر جهت به آنها مشکوک شود انگشت نگاری نماید

موارد اعلامی مواردی هستند که عملادر کشور ما اعمال می گردند یا سمت و سوی صحبت مسئولین در اعمال این روش ها می باشد. اما روش های دیگر نیز وجود دارند که از نظر نگارنده باعث کاهش جرایم می شوند از جمله این روش ها لزوم اخذ انگشت سبابه راست از کلیه کسانی است که چک های بیش از یک میلیون تومان صادر می نمایند. می دانیم که اثر انگشت هر فرد منحصر به فرد بوده و قابل تقلید یا جعل نمی باشد.

در دعاوی چک مکرر مشاهده شده است که صادر کننده چک مدعی شده است امضای روی چک متعلق به او نیست قضیه به کارشناسی یک نفره و هیئت کارشناس و غیره ارجاع می شود کارشناس یا هیئت کارشناسان نظر می دهند که امضای روی چک متعلق به صادر کننده نیست دارند چک اعلام می کند چک را به همان صورت از صادر کننده گرفته است و ممکن است صادر کننده چک آن را به هر کسی که قابل شناسایی نباشد برای امضا داده باشد و از طرفی این احتمال وجود دارد که چک بدون امضا بوده و توسط دارند چک امضایی شبیه امضا صادر کننده چک بر روی آن نقش شده است و یا اینکه ممکن است دارند چک آن را توسط شخصی غیرقابل شناسایی امضا نموده باشد عملاقاضی در اینجا به بن بست می رسد هر کدام مدعی می شوند که چک را امضا نکرده اند و از طرف دیگر اعلام می کنند ممکن است طرف مقابل آن را توسط ناشناس امضا نموده باشد. در این گونه مواقع اگر قانونی وضع شود که چک علاوه بر امضای صادرکننده باید اثر انگشت صادر کننده را که در حضور دارند چک بر روی چک زده می شود دارا باشد این امر باعث می شود که صادر کننده چک نتواند اثر انگشت خود را انکار نماید و این امر باعث می شود بسیاری از دعاوی چک و بالخصوص واخواهی ها انجام نشوند و از ورودی پرونده های چک به مراجع قضائی کاسته شود و در صورت مطرح شدن پرونده ها بررسی اثر انگشت معمولاً قاطع دعوی می باشد.

به طور کلی پیشگیری های وضعی در کاهش ارتکاب جرم نقش موثرتری دارند و آثار آن ملموس تر می باشد و لازم است تحقیقات علمی لازم توسط دانشگاه ها و مراجع قضائی و انتظامی که وظیفه پیشگیری از جرایم را نیز دارا می باشند به عمل آید و نقش دانشگاه ها و دانشجویان در این تحقیقات علمی به مراتب بیشتر از مراجع دیگر می باشد . اگر مرجعی باشد که با امکانات لازم قانونی بتواند میزان جرایم را قبل و بعد از اقدام پیشگیرانه وضعی به صورت آماری مورد پژوهش قرار دهد مطمئناً آمار به دست آمده در تصمیم گیری های مسئولین مربوطه می تواند موثر باشد.

نتیجه، راهکار ها و طرح های پیشنهادی

جرم در جامعه باشد یعنی هرکدام از نهادها اعم از خانواده، مدرسه، جامعه و دوستان باید تلاششان بر این باشد تا با ارائه راهکارهای مناسب به علاج واقعه قبل از وقوع بردارند چرا که همراه به پیگیری قبل از درمان تأکید بیشتری شده است. نکته دیگر قابل عرض این می باشد که در پیشگیری از جرایم عوامل مختلفی نقش دارند که هیچکدام از این عوامل به تنهایی نمی تواند باعث کاهش جرایم گردد و همه اینها در طول هم تأثیر بسزایی در کاهش جرایم دارند. البته به نظر اینجانب مهمترین آنها خانواده می باشد چرا که خانواده بعنوان اجتماع اولیه نقش بسزایی در ایجاد ارزشها، هنجارها، اندیشه ها، بایدها و نبایدها در مورد فرزندان دارد و در واقع اگر بخواهیم بین انسان و قوانین جامعه تعادل برقرار شود باید از خانه و خانواده که اولین بستر حیات انسانی است آغاز نماییم و برای اینکه شهروندان خوبی داشته باشیم باید خانواده ای سالم داشته باشیم و سعی بر این باشد که روابط افراد در خانواده ها از لحاظ عاطفی بالا باشد. هیچ جامعه ای نمی تواند به سلامت دست پیدا کند اگر از خانواده های ناسالم رنج ببرد. باید سعی گردد از آسیب هایی که ممکن است بر پیکر خانواده لطمه بزند جلوگیری شود. مثلاً دور بودن والدین به سبب مشکلات و گرفتاریهای شغلی از فرزندان که باید در این زمینه سعی کرد برنامه ریزی شود تا والدین بتوانند اوقاتی را با فرزندان خویش سپری نمایند و به گفتگو و مشاوره که مهمترین میراث فرهنگی است بپردازند و همچنین سعی شود کیفیت روابط خانواده را از طریق بالا بردن مرزهای عاطفی و محبت موجبات پرورش کودکان را فراهم کرد.

به نظر اینجانب باید سعی شود از کانون گرم خانواده ها حمایت شود و کنترل لازم به منظور حفظ فضای عاطفی گردد که خود موجبات کاهش و پیشگیری از ارتکاب جرایم می گردد و عوامل دیگر نیز هرکدام نقش بسزایی در پیشگیری از جرایم دارد از جمله رسانه ها با ارائه آموزشهای قوانین به طور ساده، انجام مصاحبه در حوزه آسیب های اجتماعی و اطلاع رسانی دقیق نسبت به علل وقوع جرایم و مطالعه افراد بزهکار و ... .

لازم به ذکر می باشد در واقع پیشگیری از جرایم موجب می شود که به همان نسبت از آمار جرایم و مجرمان در جامعه و به تبع آن پرونده های محاکم کاسته شود و حجم کار در مراجع قضایی کمتر گردد و اطاله دادرسی نیز از بین رود و منجر به روند

بهبود دادرسی گردد و در صورت ارتکاب و افزایش جرایم موجب می شود وقتی که باید صرف توسعه و سازندگی شود، صرف مقابله با بزهکاری گردد و این لطمه زیادی به مملکت خواهد زد.

در واقع، پیشگیری از جرایم موجب می شود از جمعیت زندانها کم شده و موجب تقویت دستگاه قضایی و ایجاد امنیت در جامعه خواهد گردید. در واقع تحقق بخشیدن به کاهش جرم بستگی به ایجاد شرایط وزمینه های اصلاح و تربیتی دارد و عوامل مختلف از قبیل جنس، سن، شخصیت، اضطراب، اختلالات روانی و زبان همه عواملی هستند که باید رابطه آنها را با درمان و اصلاح و تربیت مورد تحقیق و بررسی قرار گیرد.

امید است روزی فرا رسد که عوامل مختلف دست در دست هم داده و با ارائه راهکارهای خاص خویش، موجب کاهش جرم و کم شدن آمار بزهکاران گردد تا جامعه ای پاک و سالم و عاری از جرم و مجرم داشته باشیم.

منابع و ماخذ

- ۱- قرآن مجید
- ۲- آقا رضی، مصطفی، ۱۳۸۷: نو آوری در اقتصاد، انتشارات آرون، تهران.
- ۳- استفانی، گاستون، ژرژ لواسور، برنار بلوک ۱۳۷۷؛ حقوق جزای عمومی، ترجمه ی حسن دادبان، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی، چاپ اول،
- ۴- ازکیا، مصطفی، ۱۳۶۵: جامعه شناسی توسعه، انتشارات اطلاعات، چاپ اول، تهران.
- ۵- اصفهانی، راغب، مفردات راغب،
- ۶- انصاری، مسعود، ۱۳۵۲: روان شناسی جرائم و انحرافات اجتماعی، کتاب فروشی اشرافی، تهران،
- ۷- بابازاده، علی اکبر، ۱۳۷۴: زمینه های فساد در جامعه و راه درمان آن، انتشارات قدس، قم،
- ۸- پیکا، ژرژ، ۱۳۷۰: جرم شناسی، ترجمه ی علی حسین نجفی، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
- ۹- حجتی، علی و دیگران، ۱۳۴۸: بلاهای اجتماعی قرن ما، کتاب فروشی طباطبائی و شرکت انتشار، قم
- ۱۰- خاکپور، محمد مهدی، ۱۳۵۴: جرم شناسی، موسسه ی مطبوعاتی عطائی، تهران
- ۱۱- دانش، تاج زمان، ۱۳۶۹: مجرم کیست و جرم شناسی چیست؟ انتشارات کیهان، تهران
- ۱۲- همان، ۱۳۷۲: اطفال و جوانان بزهکار، انتشارات تایمز
- ۱۳- رشید پور، ابراهیم، ۱۳۴۸: وسایل ارتباط جمعی و رشد ملی، انتشارات موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، تهران.
- ۱۴- ستوده، هدایت، ۱۳۷۲: مقدمه ای بر آسیب شناسی اجتماعی، آوای نور، تهران
- ۱۵- شامیانی، هوشنگ، ۱۳۷۱: بزهکاری اطفال و نوجوانان، شرکت انتشاراتی پازنگ
- ۱۶- همان، ۱۳۷۲: حقوق جزای عمومی، ج ۱، انتشارات ویستار، تهران.
- ۱۷- شیخاوندی، داور، ۱۳۷۳: جامعه شناسی انحرافات، گناباد، نشر مرنديز.
- ۱۸- صفا تاج، مجید، ۱۳۸۸: صهیونیسم و رسانه، چاپ عترت، انتشارات سفیر اردهال، قم.
- ۱۹- صلاحی، جاوید، ۱۳۵۴: بزهکاری اطفال و نوجوانان، گوتنبرگ، تهران
- ۲۰- صادقی، محمد رضا، ۱۳۵۰: پدیده های مبتدل، انتشارات نگاه، تهران
- ۲۱- علوی، رضا، ۱۳۴۹: جرم شناسی، انتشارات اقبال، تهران
- ۲۲- علی آبادی، عبدالحسین، ۱۳۵۲: حقوق جنائی، چاپ خانه ی بانک ملی ایران، تهران
- ۲۳- فرجاد، محمد حسین، ۱۳۶۳: آسیب شناسی اجتماعی و جامعه شناسی انحرافات، انتشارات بدر، تهران
- ۲۴- فرد، اینگس، ۱۳۷۷: نظریه رسانه ها، ترجمه محمود حقیقت کاشانی، مرکز تحقیقات و مطالعات سنجش صدا و سیما، تهران.
- ۲۵- قائمی، علی، ۱۳۶۶: آسیب ها و عوارض اجتماعی، انتشارات امیری، تهران

- ۲۶- کازنو، ژان، ۱۳۶۴: قدرت تلویزیون، ترجمه ی علی اسدی، انتشارات امیر کبیر، تهران .
- ۲۷- همان، ۱۳۶۵: جامعه شناسی وسایل ارتباط جمعی، ترجمه ی باقر ساروخانی، و منوچهر محسنی، انتشارات اطلاعات، تهران .
- ۲۸- همان، ۱۳۵۲: جامعه شناسی رادیو و تلویزیون، ترجمه ی جمشید ارجمند، دفتر انتشارات رادیو و تلویزیون ملی ایران، تهران .
- ۲۹- کوئن، بروس، ۱۳۶۲: مبانی جامعه شناسی، ترجمه ی غلام عباس توسلی و رضا فاضل، انتشارات سمت، تهران
- ۳۰- کی نیا، مهدی، ۱۳۷۳: مبانی جرم شناسی، ج ۲، انتشارات دانشگاه تهران، تهران
- ۳۱- همان، ۱۳۷۰: ج ۱
- ۳۲- گسن، ریموند، ۱۳۷۰: جرم شناسی کاربردی، ترجمه مهدی کی نیا، چاپ خانه علامه طباطبائی، تهران .
- ۳۳- لی ماری، ایزال، ۱۳۷۱، راک موسیقی طغیانگر، مجله پیام، سال بیست و چهارم، شماره ۲۷۳
- ۳۴- لاهیجانیان، همایون، علی میرزائی، ۱۳۸۴: پیشگیری از حوادث، انتشارات، سارگل، تهران
- ۳۵- مساواتی آذر، مجید، ۱۳۷۴: آسیب شناسی اجتماعی ایران، ج ۲، انتشارات نوبل، تبریز
- ۳۶- مقاله آرش قراگوزلو
- ۳۷- مظلومان، رضا، ۱۳۵۶: جرم شناسی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران .
- ۳۸- معین، محمد، ۱۳۵۷: فرهنگ فارسی معین، ج ۱، انتشارات امیر کبیر، تهران
- ۳۹- مهدی خانی، علیرضا، ۱۳۸۰: توسعه ی سیاسی - اقتصادی، انتشارات آرون، چاپخانه حیدری، چاپ اول، تهران
- ۴۰- معتمد نژاد، کاظم، ۱۳۶۵: وسایل ارتباط جمعی، انتشارات دانشکده ارتباطات اجتماعی، ج ۱، تهران
- ۴۱- مهدوی، محمد تقی، مقاله فرهنگ توصیفی - تکنولوژی، بی تا، بی نا، بی جا
- ۴۲- ماهنامه علمی تدبیر شماره، ۱۷۱
- ۴۳- مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۶۰: خطوط اصلی اقتصاد اسلامی، انتشارات مطبوعاتی هدف، ج ۱، قم
- ۴۴- محب، علی، ۱۳۶۳: بهره وری در صنعت، مجله صنعت روز، سال سوم، شماره بیست و پنج
- ۴۵- نیک گهر، عبدالحسین، ۱۳۷۲: مبانی جامعه شناسی، انتشارات رایزن، تهران .
- ۴۶- ولیدی، محمد صالح، ۱۳۷۱: حقوق جزای عمومی، انتشارات سمت، تهران .

مجلات

- ۱- مجله اصلاح و تربیت شماره ۳۹.
- ۲- مجله تحقیقات حقوقی شماره ۲۵-۲۶. سال ۱۳۷۷.
- ۳- مجله حقوقی و قضایی دادگستری شماره ۴۲. سال ۱۳۸۲.
- ۴- مجله تحقیقات حقوقی شماره ۱۰. سال ۱۳۷۲.
۵. مجله اصلاح و تربیت شماره ۳۹.
- ۶- سایت قسط
- ۷- سایت www.dralavi.ir
- ۸- سایت www.sid.ir
- ۱- باز اندیشی در باره ی رسانه، دین و فرهنگ، استوارت ام . هوور نات لاند بای، ترجمه ی مسعود آریایی نیا، چاپ دوم ۱۳۸۵، انتشارات مجتمع فرهنگی سروش، تهران
- ۲- اثر بازی های ویدیویی، و رایانه ای بر کودکان، بری گانتز، ترجمه سید حسن پور عابدی نایینی، چاپ سوم ۱۳۸۸ تهران انتشارات جوانه رشد .
- ۳- مجموعه قوانین پیشگیری از جرم، مسلم خلفی، چاپ اول، ۱۳۸۸، ناشر نور السجاد . قم

- ۴-تبلیغات در رسانه های ارتباط جمعی ۲، جیهان احمد رشتی، ترجمه عبدالجلیل شری زاده، ۱۳۸۳، ندای دوست، قم
- ۵-هجوم خاموش، سید محمد صفا زاده و همزه کریمخانی، چاپ ۸، ۱۳۹۱، عطر یاس، قم
- ۶-جامعه شناسی انحرافات، زهرا محققیان، چاپ ۱، ۱۳۸۸، قم انتشارات پرتو خورشید
- ۷-نوآوری در اقتصاد و توسعه، مصطفی آقا رضی، چاپ ۲، ۱۳۸۷، تهران، انتشارات آرون
- ۸-صهیونیسم و رسانه، مجید صفا تاج، چاپ دوم، ۱۳۸۸، تهران، سفیر اردهال
- ۹-جامعه شناسی ارتباطات، باقر ساروخانی، چ ۲۵، ۱۳۹۰، تهران، انتشارات اطلاعات،
- ۱۰-مروری اجمالی بر توسعه ساسی و اقتصادی، علی رضا مهدی خانی، چ ۱، ۱۳۸۰، تهران، آروند . ۱۱-جامعه شناسی توسعه و توسعه نیافتگی روستائی ایران، مصطفی ازکیا، چ ۹، ۱۳۸۸، تهران، اطلاعات،
- ۱۲-انحصار نوین رسانه ای، بن اج . باگدیکیان، ترجمه علیرضا، عبادتی، چ ۱، ۱۳۸۵، تهران، روایت فتح
- ۱۳-ایمنی صنعتی، محمد اسماعیل انصاری و رسول ربانی، تهران چ ۱، ۱۳۸۷، انتشارات کنکاش

